

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสารนั้น เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาหาความรู้ของมนุษย์ เพราะการอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่านให้สูงขึ้น ทำให้ผู้อ่านฉลาดรอบรู้ ก้าวทันโลกทันเหตุการณ์ ทั้งยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินอีกด้วย สุมิตรา อังวัฒนะกุล (2535: 86) กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญต่อชีวิตของคนเราเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่ความรู้ทั้งหมด ทำให้ได้รับรู้ข่าวสารช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน การอ่านจึงเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์สำหรับแสวงหาความรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม สนิท สัตโยภาส (2538: 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า “การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์เราเป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ และยังเป็นเครื่องมือในการติดตามความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการด้านต่างๆ ในโลกยุคปัจจุบันอีกด้วย” การอ่านจึงเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ตลอดเวลา และการอ่านจึงเป็นเสมือนกุญแจไขความรู้ที่ให้ประโยชน์แก่คนทุกอาชีพ ทุกวัย ความรู้ที่ได้จากการอ่านจะช่วยให้การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้น

การอ่านเป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยของผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียน (Thomas G. Devine, 1986: 152) เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้สำหรับการเรียน ผลการเรียนรู้วิชาต่างๆ ขึ้นกับความสามรถในการอ่านทั้งสิ้น กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีทักษะในการอ่านสูงก็ย่อมจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในวิชาอื่นๆ สูงตามไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์เจริญ (2538: 136) ที่สรุปไว้ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญเพราะใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาสรรพวิทยาการต่างๆ หากนักเรียนมีพื้นฐานทางการอ่านที่ดี ก็ย่อมส่งผลให้การเรียนวิชาอื่นๆ บังเกิดผลตามมา ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 8) กล่าวว่า “การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งของนักเรียน เพราะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และความสำเร็จในการเรียน เพราะฉะนั้นนักเรียนจึงควรได้รับการฝึกทักษะอย่างถูกต้อง เป็นระบบ นักเรียน นักศึกษาควรที่จะต้องฝึกฝน การอ่านอย่างสม่ำเสมอมากกว่าบุคคลอื่น เพราะความสามารถในการอ่านที่ดีหรือไม่ดี มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” สนิท ตั้งทวี (2536: 3-4) ได้กล่าวไว้ว่า “การอ่านเป็นกระบวนการอันสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ และยิ่งปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านการพิมพ์และเทคโนโลยีอื่นๆ ทำให้วิทยาการต่างๆ เผยแพร่ออกมาในรูปของสิ่งพิมพ์เป็นส่วนมากการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้กว้างขวาง

ดังนั้นความสามารถในการอ่านจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และเป็นเป้าหมายของการสอนภาษาไทยในทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรมวิชาการ (2533: 13) ได้ระบุว่า นักเรียนจะต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อให้ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในทักษะการอ่านมีคำอธิบายรายวิชา ไว้ตามลำดับ ดังนี้

ท 101...ฝึกการอ่านโดยอ่านคำอธิบาย คำบรรยาย เรื่องเล่า นิทาน ข่าว บทความ เพื่อให้สามารถจับใจความ แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ตีความ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน

ท 203...การอ่านโดยอ่านคำอธิบาย โวาท พระธรรมเทศนา การอภิปราย แถลงการณ์ บทสนทนา ข่าว บทความ บทวิจารณ์ เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญและใจความรอง บอกเจตนาของผู้ส่งสาร และวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน

ท 305...ฝึกการอ่านข้อความ เรื่องราวในรูปแบบที่เรียนมาแล้ว เพื่อให้สามารถอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ วิเคราะห์วินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล

จากคำอธิบายรายวิชาทั้งสามวิชา จะเห็นได้ว่าความสามารถในการอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนทุกระดับชั้น ความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียน จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านให้เกิดการเรียนรู้ ผู้มีความสามารถในการอ่านสูงย่อมได้รับความรู้และประสพผลสำเร็จในการเรียนรู้นักกว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน

ประสิทธิผลของการอ่านจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีความเข้าใจสิ่งที่อ่าน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านทุกรูปแบบ ลอร์ เฮเลน ซี. (Loew Helene Z., 1984: 38) กล่าวว่า "ความเข้าใจในการอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านและเป็นเป้าหมายของการอ่านทุกชนิด" การที่จะมีทักษะในการอ่านที่ดีได้นั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ การอ่านลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจ บันลือ พลฤกษ์วัน (2533: 44) แสดงความเห็นเห็นว่า "การอ่านนั้นต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาไตร่ตรองแล้วเก็บความรอบรู้ โดยใช้กระบวนการในการอ่านหลายขั้นตอนแล้วนำความรู้ที่ได้เหล่านั้นมาหลอมรวมเป็นความคิดของตนเอง จึงจะได้รับประโยชน์มาก" ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความสามารถในการอ่านเป็นผลมาจากการมีทักษะการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพนั่นคือ อ่านแล้วเกิดความเข้าใจ ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่าน หรือไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่ตนอ่านจึงถือว่า การอ่านนั้นไม่ใช่การอ่านที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไดแอน แลปป์ และเจมส์ ฟลัด (Diane Lapp and James Flood, 1984: 273-288) ที่กล่าวถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจ ว่า "หัวใจของการอ่านคือ อ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ถ้าผู้อ่านอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใดๆ เลยแสดงว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น เป็นแต่เพียงการเห็นตัวหนังสือที่ปรากฏบนแผ่นกระดาษ การอ่านจึงต้องเน้นที่ความเข้าใจเพราะการอ่านอย่างเข้าใจจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล"

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การอ่านนั้นมีความสำคัญอย่างมาก การที่นักเรียนจะมีทักษะในการอ่านที่ดี นักเรียนจะต้องสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหลักสูตรจะเน้นความสำคัญของการอ่าน ปัจจุบันก็ยังพบว่ามีปัญหาในการสอนอ่านอย่างมากมาย จากการติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2533 และปีการศึกษา 2535 โดยกรมวิชาการพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางภาษามีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปีการศึกษา 2536 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 59.07 แต่ในปีการศึกษา 2535 คะแนนเฉลี่ยลดลงเหลือร้อยละ 53.49 (กรมวิชาการ, 2535: 8-12) นอกจากนี้ในปีการศึกษา 2535 หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ได้ทำการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ย 43.76

และจากสภาพการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยในปัจจุบันพบว่ายังมีปัญหาอยู่มาก สมศรี บำบัด (2531: 62) กล่าวถึงปัญหาของการสอนอ่านที่สำคัญคือ ผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จะพบปัญหาในการอ่านมาก เนื่องจากอ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นข้อคิดเห็น และตัดสินใจไม่ถูกว่าสิ่งใดควรเชื่อและสิ่งใดไม่ควรเชื่อ อ่านแล้วไม่สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ได้ ซึ่งนับว่าเป็นการขาดทักษะและความสามารถในการอ่าน วัชรภรณ์ สอนอุดม (2534: 58) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องน้อย ขาดความสนใจในการอ่านไม่ชอบอ่านข้อความที่มีความยาวหรือเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามมากเพราะเห็นว่ายากและน่าเบื่อ

จากข้อมูลและสภาพปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพยายามหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาสภาพการเรียนการสอนอ่าน ซึ่งที่สำคัญคือ ควรปรับปรุงวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาการอ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมการเรียน และจะช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่านของนักเรียน เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การจัดการเรียนการสอนของครูจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530: 18-20) ผลการวิจัยสรุปว่า ไม่ว่าสภาพแวดล้อมจะเป็นอย่างไร ตัวบ่อนจะพร้อมมากน้อยเพียงใด พฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของครูก็ยังเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อรุณศรี แสงแก้ว (2530: 72) และอนงค์ศิริ วิชาลัย (2533: 64) ได้สรุปไว้ว่า การที่ครูเข้าใจวิธีการสอนอ่าน และทราบปัญหาที่แท้จริงของการอ่านจะทำให้ครูสามารถนำวิธีการสอนมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งวิธีแก้ไขเรื่องการอ่านนั้นสิ่งสำคัญที่ต้องการแก้ไข คือ วิธีการสอนของครู ครูต้องมีเทคนิค วิธีการที่หลากหลาย และรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสม

เทคนิควิธีสอนรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึง และเป็นที่ยอมรับอย่างมากในปัจจุบัน คือการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีความรับผิดชอบการทำงานของตนเอง มีการฝึกและการใช้ทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน ดี ดับเบิลยู จอห์นสัน และอาร์ ที จอห์นสัน (D.W.Johnson and R.T.Johnson., 1991: 60) กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็น การเรียนที่จัดขึ้นโดยการคล้อยกันระหว่างเด็กที่มีความสามารถต่างกัน ผู้เรียนทำงานร่วมกันจะช่วยเหลือกัน เพื่อให้ทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียน นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยเหลือเพื่อนจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่สามารถช่วยเหลือเพื่อนได้ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความเข้าใจความคิดรวบยอดของเนื้อหา ความรู้สึกซึ่งกันและกัน เพราะได้ใช้ความสามารถในการสรุปความรู้ของตนอธิบายแก่เพื่อน ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนเรียนช้าได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้นไม่รู้สึกโดดเดี่ยว มีความรู้สึกอบอุ่นภาคภูมิใจที่ตนเองสามารถเรียนรู้และเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของกลุ่ม

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ โดย อาร์ อี สลาบิน(R.E.Slavin., 1983: 145-148) พบว่า งานวิจัยร้อยละ 63 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยครูสอนตามหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จี ดี แชนแมน (G.D.Chapman., 1991: 49-51) ดี ดับเบิลยู ฟอนเตนอต(D.W.Fontanot., 1995 : 86A) และดี ซี ฮอลลiday(Holliday D.C., 1996: 87A) ที่ว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นยุทธวิธีที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมในด้านเจตคติ ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติและการยอมรับนับถือตนเองอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดี ดับเบิลยู จอห์นสันและ อาร์ ที จอห์นสัน (D.W. Johnson and R.T.Johnson., 1987: 122) เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือว่าสามารถพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ได้ดีด้วยเหตุผลดังนี้

1. นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนครูได้ดี สามารถอธิบายโดยใช้ภาษาของตนเองให้เพื่อนฟังได้ ทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
2. นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะตนเองต้องนำความรู้ที่มีอยู่ สรุปรวบรวมอย่างดีเพื่ออธิบายให้เพื่อนนักเรียนด้วยกัน
3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ และมีความสนใจมากขึ้น
4. การที่ครูคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มจากผลการเรียนรู้รายบุคคล ทำให้ทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนต้องพยายามอย่างเต็มที่ในการเรียน และต้องพยายามช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ด้วย

5. นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคมมีหัวหน้ากลุ่มมีผู้ช่วยมีเพื่อนร่วมกลุ่ม เป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานกลุ่ม ซึ่งเป็นประโยชน์มากเมื่อต้องทำงานในชีวิตจริง

6. นักเรียนได้โอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่มในการทำงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ทำให้กลุ่มสามารถทำคะแนนจากการเรียนได้ดี

7. นักเรียนเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นเรียนมากขึ้น มีความรู้สึกว่าตนเองมีหน้าที่ต่อเพื่อนร่วมกลุ่ม มีหน้าที่ต่อสังคมมากขึ้นมีใช้ทำงานเฉพาะของตนเองเพื่อให้ได้คะแนนดีที่สุดในที่สุด

8. ในการตอบคำถามในห้องเรียน นักเรียนมักกลัวการตอบผิด แต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนจะช่วยเหลือกัน ถ้าหากตอบคำถามผิดก็ถือว่าผิดทั้งกลุ่ม นักเรียนจะมีความผูกพันกันมากขึ้น

การที่วิธีการเรียนแบบร่วมมือส่งเสริมผลการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญา พัฒนาแรงจูงใจในการเรียน และส่งเสริมทักษะทางสังคมแก่นักเรียน จึงควรมีการพัฒนาการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจในระดับมัธยมศึกษา จากปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจที่กล่าวมาข้างต้น สตีเวน (Steven 1988 อ้างถึงใน Robert E Slavin 1990: 235) ได้ทำการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาสอนวิชาที่เป็นทักษะ เช่น คณิตศาสตร์ ศิลปะศึกษา และการอ่านได้ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะขั้นสูงในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และมีความเข้าใจพร้อมทั้งวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

เดล เอส ชัง และ แบร์รี เจ ซิมเมอร์แมน (Dale H.Schunk and Barry J Zimmerman, 1994: 155-161) ได้กล่าวไว้ว่า การตั้งเป้าหมาย(Goal Setting) เป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมออกมา ทำให้ทราบพฤติกรรมที่ต้องการอย่างชัดเจน การตั้งเป้าหมายจึงเป็นกระบวนการที่บุคคลสร้างขึ้นมาเพื่อประเมินการกระทำของตนเอง กระบวนการตั้งเป้าหมายมีความเหมาะสมในการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นอย่างมาก เพราะการตั้งเป้าหมายช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงขึ้น เพิ่มแรงจูงใจในการอ่าน นักเรียนจะใช้ความพยายามในการอ่านให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เกิดการรับรู้ในความสามารถของตนเองซึ่งส่งผลต่อการใช้ความพยายามในการอ่าน และมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น นอกจากนี้นักเรียนจะเกิดทักษะในการอ่าน เกิดการเรียนรู้และแก้ไขข้อผิดพลาดถ้าผลการอ่านต่ำกว่าเป้าหมาย

ในประเทศไทยได้มีการนำเอาการเรียนแบบร่วมมือมาใช้แก้ปัญหาในการอ่าน ภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดย กิ่งดาว กลิ่นจันทร์ (2537: 69-72) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มาลี นรสิงห์ (2537: 117-120) และขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร (2538: 80-82) ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้

โปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ตามลำดับ พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่นๆ ที่สนับสนุนว่าการเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น (จิตติมา จรรยาธรรม 2539: 62-66, พิสมัย สังข์ทอง 2539: 56-59, อังคณา ชัยมณี 2540: 91-96)

จากการศึกษารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือพบว่า การเรียนแบบร่วมมือที่น่าจะมีความเหมาะสมกับการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบแรกที่ได้รับการพัฒนาที่ Johns Hopkins University (Slavin R.E., 1980: 23) เป็นการเรียนแบบร่วมมือที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยโดยแต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความสามารถสูง กลาง ต่ำอยู่ร่วมกัน ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เข้าใจบทเรียนที่ครูสอน ผลการเรียนรู้ของนักเรียนวัดได้จาก การสอบรายบุคคล การคำนวณคะแนนของกลุ่ม คำนวณจากคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนทำให้นักเรียนที่เรียนช้ามีโอกาสที่จะคะแนนให้กลุ่มได้ดี ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เพราะนอกจากการแข่งขันกับตนเองแล้วผู้เรียนยังเกิดความเชื่อมั่นที่จะสามารถทำคะแนนให้กลุ่มได้

การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน เป็นการเรียนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถสูง ปานกลาง ต่ำ สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันตั้งเป้าหมายในการอ่านก่อนลงมืออ่าน โดยระบุคะแนนความถูกต้องจากการทดสอบหลังเรียนในการเรียนครูจะแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 4 ส่วน และให้สมาชิกแต่ละคนอ่านเนื้อเรื่องในส่วนที่ตนได้รับให้เพื่อนฟังหลังอ่านจบแต่ละส่วนแล้วสมาชิกทุกคนจะมีการอภิปรายเรื่องร่วมกัน ซักถามแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น สมาชิกในกลุ่มจะมีบทบาทดังนี้คือ สมาชิกคนที่ 1 จะทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม สมาชิกคนที่ 2 จะทำหน้าที่เป็นผู้เสนองาน สมาชิกคนที่ 3 และ 4 จะทำหน้าที่ในการจดบันทึก ในแต่ละครั้งของการเรียนจะมีการหมุนเวียนบทบาทกัน เมื่อจบการเรียนแต่ละครั้งจะมีการทำแบบทดสอบ และประกาศคะแนนให้ทราบและจากนั้นแต่ละกลุ่มจะทำการประเมินเป้าหมายของกลุ่ม

ดี เอช ชังและ เจ เอ็ม ไรซ์(D.H.Chunk. and J.M.Rice., 1991: 351-364) ได้ทำการศึกษาพบว่าการตั้งเป้าหมายช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ความสามารถในการอ่านและมีทักษะในการอ่านสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โพรเท อาร์ อี ลา และเนธ อาร์ (Prote R.E.La and Nath R., 1976: 260-264) ที่ว่า ผู้เรียนมีการตั้งเป้าหมายโดยการกำหนดระยะเวลาจะมีคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบร้อยละสูงขึ้นไปมีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น

ในการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจนั้น ได้มีผู้ทำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือทั้งสองวิธีมาทดลองใช้โดย พิสมัย สังข์ทอง(2539: 56-59) ได้นำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมาย

ร่วมกันมาทดลองใช้กับการสอนอ่านเข้าใจความภาษาไทย ผลปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนโดยการใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีคะแนนการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุม และจิตติมาจรรยาธรรม (2539: 62-66) ได้ทดลองนำเทคนิค STAD มาใช้สอนการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ผลปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนโดยใช้เทคนิค STAD จะมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม

นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านแล้วปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ระดับความสามารถทางภาษาไทย นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาไทยสูงย่อมเรียนรู้ได้รวดเร็ว เข้าใจแจ่มแจ้งกว่านักเรียนที่เรียนช้า นักเรียนต่างระดับความสามารถกันจะเรียนรู้ได้ติดตามวิธีการสอนไม่เหมือนกัน และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอีกด้วย ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็ต้องจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน การศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือจึงได้นำระดับความสามารถของนักเรียนมาศึกษาาร่วมด้วย

หลังจากที่มีการเรียนรู้ผ่านไปพักหนึ่งแล้ว การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถที่เคยเรียนหรือมีประสบการณ์มาก่อนนั้นจะเหลืออยู่สักเท่าใด หลังจากที่ได้ทอดทิ้งช่วงระยะเวลาไปพักหนึ่ง ซึ่งความคงทนในการเรียนนี้ถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน การที่ความจำจะลดลงช้าหรือเร็ว นั้น จึงขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนหรือวิธีสอนด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์มาก ทั้งยังช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่านของนักเรียนผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือทั้งสองวิธีมาใช้ในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและเพื่อจะศึกษาว่ารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือแบบวิธีใดจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เพิ่มความสามารถและความเข้าใจในการอ่านได้สูงที่สุด มีความคงทนในการเรียนมากที่สุด และรูปแบบการสอนแต่ละวิธีเหมาะกับนักเรียนที่มีความสามารถระดับใด อีกทั้งเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนอ่านให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะทำการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทย และความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยและพัฒนการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ และเรียนแบบปกติ

2. เพื่อศึกษาปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนกับระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน และเรียนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

จากงานวิจัยของ อีเลียเนอร์ เทเลอร์ อัดัมส์ (Eleanor Taylor Adams, 1995: 1741) ที่ศึกษาเรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการชื่นชมตนเอง ของนักเรียน" กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากห้องเรียนที่เรียนการอ่าน 5 ห้องของโรงเรียนในเมือง จำนวนทั้งสิ้น 108 คน กลุ่มทดลอง ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) และกลุ่มควบคุม ใช้วิธีการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้และนักเรียนที่เรียนรู้เป็นปกติในห้องที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนในห้องเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีระดับการชื่นชมตนเองไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ดี เอช ชัง และ เจ เอ็ม ไรซ์ (D.H.Schunk and J.M. Rice., 1991: 351-364) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การตั้งเป้าหมายและการรายงานความก้าวหน้าในระหว่างการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ" พบว่าการตั้งเป้าหมายช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ความสามารถในการอ่านและมีทักษะในการอ่านสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาร์ อี ลา โปรเต และ อาร์ เนธ (R.E.La Prote and R Nath., 1976: 260-264) ที่ศึกษาเรื่อง "บทบาทของการตั้งเป้าหมายในการเรียนร้อยแก้ว" พบว่าผู้เรียนมีการตั้งเป้าหมายโดยการกำหนดระยะเวลาจะมีคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบ ร้อยแก้วสูงขึ้นและนอกจากนี้การตั้งเป้าหมายทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น

พิศมัย สังข์ทอง (2539: 56-59) ได้ศึกษาเรื่องผลของการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันที่มีต่อการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีคะแนนการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุม และ จิตติมา จรรยาธรรม (2539: 62-66) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ผลที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้เทคนิค STAD จะมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

- 1 นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันกับเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ
- 2 นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์

ในเรื่องความสามารถทางภาษาไทยที่แตกต่างกันนั้น พี จอห์นสตัน (P Johnston., 1985: 635-643) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนนักเรียนในการประยุกต์กลวิธีในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ" ผลการวิจัยกล่าวสรุปไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ การสร้างความหมายจากสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องอาศัยโครงสร้างของความรู้เดิมของผู้อ่าน ผู้อ่านจึงสามารถสร้างความหมายนั้นได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เรียน ผู้อ่านแต่ละคนแต่ละระดับความสามารถมีพื้นฐานความรู้ไม่เหมือนกันผู้ที่มีความสามารถทางภาษสูงจะเกิดความเชื่อมั่น และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

- 3 มีปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียน กับระดับความสามารถทางภาษาไทยที่แตกต่างกันของนักเรียน กับความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ

ส่วนในเรื่องความคงทนในการเรียน สามารถ สุขาวษ์ (2537: 66-69) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและพฤติกรรมการทำงานสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการเรียนตามคู่มือครู และความคงทนในการเรียนรู้อของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน สุรางค์ จันท์เอม (2514: 46) กล่าวว่า องค์ประกอบส่วนหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และความคงทนในการจำที่ดีนั้น สิ่งสำคัญคือความสนใจ การเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นการให้แรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ โดยเฉพาะการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายของตนเอง และเกิดแรงจูงใจที่จะทำให้ได้ตามเป้าหมายทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนสูงขึ้น

จากแนวคิดและผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

- 4 นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ก็กับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีความคงทนในการเรียนรู้อสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ
- 5 นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันมีความคงทนในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1. ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร คือ

2.1.1. วิธีการเรียน มี 3 วิธี ได้แก่

- 1) การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลประโยชน์สัมฤทธิ์
- 2) การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน
- 3) การเรียนแบบปกติ

2.1.2. ระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทย แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทยสูง
- 2) ระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทยปานกลาง
- 3) ระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทยต่ำ

2.2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ
- 2) ความคงทนในการเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 12 คาบ เรียน คาบเรียนละ 50 นาที

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเรียนแบบร่วมมือ (COOPERATIVE LEARNING) หมายถึง การเรียนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ให้นักเรียนทำงานร่วมกัน โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้บทเรียนได้ โดยมีลักษณะสำคัญคือมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก มีการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง มีการรับผิดชอบ และตอบสนองรายบุคคล มีการใช้ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และมีการใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลประโยชน์สัมฤทธิ์ และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน

การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) หมายถึงการเรียนรู้ตามขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือที่โรเบิร์ต สลาวิน และคณะ ได้พัฒนาขึ้น โดยมีลักษณะสำคัญคือ มีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ให้สมาชิกในกลุ่มมีระดับความสามารถทางภาษาไทยแตกต่างกัน เรียนร่วมกัน โดยให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทยสูง กลาง ต่ำ มีอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ก่อนเรียนบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ทุกคนจะมีคะแนนฐานของตนเอง ซึ่งได้มาจากคะแนนสอบครั้งสุดท้ายของภาคเรียนที่ผ่านมา การเริ่มบทเรียนครูจะสอนนักเรียนทั้งชั้น แล้วจึงให้นักเรียนฝึกทักษะร่วมกันเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะศึกษาบัตรหรืออุปกรณ์ต่างๆ สมาชิกของกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกัน เพื่อให้ทุกคนเข้าใจบทเรียนที่ครูสอน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาได้เรียนรู้บทเรียน เตรียมพร้อมทุกคนในการสอบ หลังจากจบแต่ละเรื่องที่อ่านนักเรียนจะได้รับ การทดสอบประจำเรื่องที่อ่านเป็นรายบุคคลไม่มีการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำข้อสอบ แล้วนำคะแนนสอบเทียบกับคะแนนฐานของแต่ละคนเป็นคะแนนพัฒนา การคิดคะแนนกลุ่มเทียบจากคะแนนพัฒนาของนักเรียนแต่ละคนตามตารางที่กำหนด โดยรางวัลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี (Good Team) ระดับดีมาก (Great Team) และระดับดีที่สูงสุด (Super Team) โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

15-19 คะแนน ระดับดี (Good Team) รางวัลคือ คำชมเชย

20-24 คะแนน ระดับดีมาก (Great Team) รางวัลคือ ปากกา

25 คะแนนขึ้นไป ระดับดีที่สูงสุด (Super Team) รางวัลคือ สมุด

การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน (GOAL SETTING) หมายถึง การเรียนรู้ที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 4 คน โดยสมาชิกภายในกลุ่มมีความสามารถทางภาษาไทยแตกต่างกันคือ ระดับสูง กลาง และต่ำ ในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ในการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน การเริ่มบทเรียนครูจะเป็นผู้สอนนักเรียนทั้งชั้น แล้วครูจะให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตั้งเป้าหมายเดี่ยวและเป้าหมายกลุ่มก่อนที่จะลงมือฝึกอ่าน โดยระบุคะแนนความถูกต้องที่คาดว่าจะได้รับในการทดสอบหลังเรียนตามความสามารถของตนเองและของกลุ่ม แล้วให้สมาชิกทุกคนรับผิดชอบร่วมกันในการเรียนจะมีการแบ่งเรื่องที่อ่านออกเป็น 4 ส่วน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะอ่านคนละส่วนที่ตนได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนในกลุ่มฟังแล้วมีการฝึกทักษะเป็นกลุ่มและรายบุคคล โดยการอภิปรายร่วมกัน ชักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่าน อธิบายเนื้อหาที่อ่านให้แก่เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจฟัง สมาชิกในกลุ่มจะสืบทบาทดังนี้คือ สมาชิกคนที่ 1 จะทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม สมาชิกคนที่ 2 จะทำหน้าที่เป็นผู้เสนองาน สมาชิกคนที่ 3 จะทำหน้าที่ในการจดบันทึก สมาชิกคนที่ 4 ทำหน้าที่ผู้ส่งงานและรักษาเวลา ซึ่งในการเรียนสมาชิกภายในกลุ่มจะหมุนเวียนบทบาทกัน เมื่อจบบทเรียนแต่ละครั้งนักเรียนจะได้รับการทดสอบหลังเรียน โดยมีการประเมินทั้งเป็น รายบุคคลและเป็นกลุ่ม กลุ่มที่ได้รับรางวัลดีมากที่สุดคือ กลุ่มที่มีผู้

ได้คะแนนตามที่ตั้งเป้าหมาย 4 คน ดีมาก ได้คะแนนตามที่ตั้งเป้าหมาย 3 คน และระดับดีคือ กลุ่มที่มีผู้ได้คะแนนตามเป้าหมาย 2 คน ซึ่งรางวัลได้แก่ สมุด ปากกา และคำชมเชยตามลำดับ

การเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การเรียนตามลำดับขั้นตอนการสอนตามคู่มือครู เป็นการเรียนที่ไม่ประเมินผลสำเร็จของกลุ่มมาจากผลการเรียนของแต่ละคน ครูจะสอนนักเรียนพร้อมกันทั้งชั้น แล้วแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ทำแบบฝึกหัดจากแบบเรียน หรือบัตรงานที่ครูให้ด้วยตนเองตามลำพัง โดยประเมินผลเป็นรายบุคคล

ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจตามแนวคิดของ มาร์ธา ดัลล์แมน และคณะ (Matha Dailman and others, 1984 : 408-411) ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจข้อเท็จจริง การตีความ และการประเมินค่า

การอ่านข้อเท็จจริง หมายถึง การอ่านที่นักเรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะย่อยดังนี้ การรู้ความหมายของคำ การจับใจความสำคัญ การเลือกรายละเอียดสำคัญ การดำเนินการตามคำสั่งหรือทิศทาง การเรียงลำดับเหตุการณ์ การหาความเป็นจริงจากเรื่อง

การตีความ หมายถึง การอ่านที่นักเรียนต้องเข้าใจความหมายของข้อความในสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุเอาไว้หรือกล่าวถึงโดยตรง ซึ่งผู้อ่านต้องใช้ข้อมูลจากการอ่านข้อเท็จจริงมาพิจารณาตัดสินข้อความที่แสดงโดยนัย ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ การสรุปและรวบรวมเรื่องที่อ่าน การรู้ความหมายโดยทั่วไปของเรื่องที่อ่าน การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า การเข้าใจสำนวนภาษา การเปรียบเทียบ การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

การประเมินค่า หมายถึง การอ่านที่นักเรียนต้องพิจารณาตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์จากการอ่านข้อเท็จจริงและการอ่านตีความ ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้การแยกความเป็นจริงกับความคิดเห็น การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ การพิจารณาความเหมาะสม คุณค่า และการยอมรับสิ่งที่อ่าน การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง

ระดับความสามารถทางการเรียนภาษาไทยสูง กลาง ต่ำ หมายถึงระดับการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้จากการทดสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับสูงคือ นักเรียนที่มีคะแนนสูงกว่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

ระดับความสามารถปานกลางคือ นักเรียนที่มีคะแนนอยู่ระหว่างตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่

25 - 75

ระดับความสามารถต่ำคือ นักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25

ลงมา

ความคงทนในการเรียน หมายถึง การคงไว้ซึ่งประสบการณ์หรือความรู้ในช่วงเวลาหนึ่งหลังจากเกิดการเรียนรู้แล้ว ซึ่งได้จากผลการเปรียบเทียบการทำแบบสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ หลังการเรียนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยเว้นช่วงการวัดให้ห่างกัน 2 สัปดาห์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1 เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาไทยในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2 เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย
- 3 เป็นแนวทางในการวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทยต่อไป